

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.12.2015
COM(2015) 635 final

2015/0288 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2015) 274}

{SWD(2015) 275}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Komisija je v strategiji za enotni digitalni trg¹, ki jo je sprejela 6. maja 2015, napovedala zakonodajno pobudo o usklajenih pravilih za dobavo digitalnih vsebin in spletno prodajo blaga. To pobudo sestavljata (i) predlog o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin in (ii) predlog o nekaterih vidikih pogodb o spletni² in drugi prodaji blaga na daljavo.

Kot je Komisija napovedala v delovnem programu za leto 2015, ta predloga temeljita na izkušnjah, pridobljenih med pogajanjem o uredbi o skupnem evropskem prodajnem pravu. Tako zlasti ne uporabljata več pristopa izbirnega režima in izčrpnega sklopa pravil, temveč namesto tega vsebujeta ciljno usmerjen in popolnoma usklajen sklop pravil. Predloga vključujeta tudi več sprememb, ki jih je Evropski parlament sprejel v prvi obravnavi predloga uredbe o skupnem evropskem prodajnem pravu, zlasti omejitev področja uporabe na spletno in drugo prodajo blaga na daljavo ter razširitev področja uporabe na nekatere digitalne vsebine, zagotovljene v zameno za protistoritev, ki ni v denarni obliki.

Ta obrazložitevni memorandum se nanaša posebej na predlog o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo, v delu, v katerem so pojasnjeni razlogi za predlog, pa se nanaša na oba predloga, saj tvorita sveženj s skupnimi cilji.

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Splošni cilj predlogov je v korist potrošnikov in podjetij prispevati k hitrejšemu ustvarjanju priložnosti, ki jih ponuja oblikovanje pravega enotnega digitalnega trga. Z odpravo ključnih ovir za čezmejno trgovino, povezanih s pogodbenim pravom, bodo predlagana pravila zmanjšala negotovost podjetij in potrošnikov zaradi zapletenosti pravnega okvira ter stroške, ki jih imajo podjetja zaradi razlik v pogodbenem pravu.

39 % podjetij, ki se ukvarjajo s spletno, a ne čezmejno prodajo, je kot eno glavnih ovir za čezmejno prodajo navedlo različne nacionalne sisteme pogodbenega prava³. To velja zlasti za zahteve v primeru izdelka z napako, kot je navedlo 49 % trgovcev na drobno v EU, ki prodajajo prek spleta, in 67 % tistih, ki trenutno začenjajo s čezmejno spletno prodajo ali razmišljajo o tem⁴. Zaradi različnih nacionalnih pravil pogodbenega prava so trgovcem na drobno, ki prodajajo potrošnikom, nastali enkratni stroški v višini približno 4 milijard EUR. Ti stroški najbolj prizadenejo mikro, mala in srednja podjetja (MSP). Namen teh predlogov je ustvariti podjetjem prijazno okolje in podjetjem, zlasti MSP, olajšati čezmejno prodajo. Podjetjem bi bilo treba pri prodaji blaga in digitalnih vsebin zunaj njihovega domačega trga zagotoviti pravno varnost in preprečiti, da jim zaradi različnih nacionalnih predpisov nastanejo nepotrebni stroški.

Le 18 % potrošnikov, ki so leta 2014 uporabljali internet za zasebne namene, je opravljalo nakupe prek spleta iz druge države članice EU, v domači državi pa jih je takšne nakupe opravljalo 55 %⁵. Potrošniki so nezaupljivi do čezmejnega spletnega nakupovanja in menijo,

¹ COM(2015) 192 final, <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/>.

² Za namene tega obrazložitvenega memoranduma se „spletna prodaja“ razume kot „spletna in druga prodaja na daljavo“.

³ Flash Eurobarometer 396 – Stališča trgovcev na drobno o čezmejni trgovini in varstvu potrošnikov (Retailers' attitudes towards cross-border trade and consumer protection), 2015.

⁴ Flash Eurobarometer 413 – Družbe, ki se ukvarjajo s spletnimi dejavnostmi (Companies engaged in online activities), 2015, razčlenitev po sektorjih (samo poslovanje med podjetji in potrošniki).

⁵ Raziskava Eurostata o uporabi IKT v gospodinjstvih in pri posameznikih iz leta 2014.

da so boljše zaščiteni pri spletnem nakupovanju v domači državi v skladu z notranjim pravom, ki ga poznajo. Eden glavnih razlogov je negotovost glede njihovih ključnih pogodbenih pravic. Učinkovito uveljavljanje pravic potrošnikov ovirajo tudi različne nacionalne ureditve. Zato potrošniki ne izkoristijo priložnosti in imajo na voljo manjši izbor blaga po manj konkurenčnih cenah. Ker ne zaupajo v čezmejno spletno nakupovanje, tudi ne morejo izkoristiti obstoječih cenovnih razlik med državami članicami in tako zamudijo pomembne potencialne priložnosti.

V zvezi s spletno prodajo blaga je treba hitro ukrepati. Obenem pa je uskladitev pravil o prodaji na daljavo lahko povezana s tveganjem, da bi se ta pravila razlikovala od pravil o prodaji z osebnim stikom. Glede na vse večji pomen distribucijskega modela, pri katerem se uporabljajo vsi kanali (tj. istočasna prodaja po različnih poteh, npr. neposredno v trgovini, prek spleta ali kako drugače na daljavo), bo Komisija sprejela ukrepe, da bi se izognili takim razlikam ter zagotovili, da se potrošniki in trgovci dejansko lahko zanesejo na skladen pravni okvir, ki je preprost za uporabo povsod v EU.

Zato je Komisija skupaj s tem predlogom v okviru svojega programa ustreznosti in uspešnosti predpisov začela poglobljeno analizo obstoječe potrošniške zakonodaje EU. Podatki analize preverjanja ustreznosti v zvezi z uporabo direktive o prodaji potrošniškega blaga in garancijah za nakupe blaga z osebnim stikom bodo predvidoma na voljo v 2. polovici leta 2016. Ti podatki in zato tudi rezultati programa preverjanja ustreznosti trenutno še niso na voljo, morebitni zaključki, ki bi kazali na potrebo po pobudi Komisije glede prodaje blaga z osebnim stikom, pa bi lahko bili uporabljeni pri napredku, ki sta ga sozakonodajalca dosegla v zvezi s predlogom o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Bistvene materialne določbe tega predloga zajemajo glavne razlike med prisilnimi določbami nacionalnih predpisov potrošniškega prava, ki izhajajo iz izvajanja (s strani držav članic) minimalnih harmonizacijskih pravil Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij⁶. Te glavne razlike med nacionalnimi predpisi vplivajo na odločitev trgovcev o tem, ali se bodo ukvarjali s čezmejno prodajo blaga in v kakšnem obsegu.

Predlog sicer temelji na pravilih Direktive 1999/44/ES, vendar določa popolno uskladitev meril za skladnost blaga s pogodbo, hierarhije zahtevkov, ki so na voljo potrošnikom, ter roka za obrnitev dokaznega bremena in garancijskega roka. Poleg tega pojasnjuje nekatere elemente trenutno veljavne Direktive 1999/44/ES, na primer dejstvo, da ima potrošnik pravico do odstopa od pogodbe ali do znižanja cene, če prodajalec blaga ne popravi ali zamenja v razumnem roku. Za razliko od Direktive 1999/44/ES bi imel potrošnik pravico do odstopa od pogodbe tudi v primeru manjših napak. Prav tako predlog za razliko od Direktive 1999/44/ES ne predvideva obveznosti, ki je trenutno določena v številnih nacionalnih predpisih, da mora potrošnik prodajalca obvestiti o napaki blaga v določenem roku od ugotovitve napake. Velika sprememba v primerjavi z Direktivo 1999/44/ES je podaljšanje roka za prenos dokaznega bremena na dve leti. Tako kot Direktiva 1999/44/ES tudi predlog prepušča ureditev določb o pravici potrošnika do nadomestila za izgube, nastale zaradi neskladnosti s pogodbo, nacionalnim predpisom.

Poleg tega predlog dopolnjuje Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in

6

UL L 171, 7.7.1999, str. 12.

Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷, s katero so bila nekatera pravila o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo (predvsem obveznosti glede predpogodbenih informacij in pravica do odstopa od pogodbe) že popolnoma usklajena. Predlog dopolnjuje tudi Direktivo 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju)⁸, s katero so bila med drugim deloma usklajena pravila o elektronskih pogodbah.

Predlog ne bo popolnoma uskladal pravil o nepoštenih pogodbenih pogojih in zato ne bo imel nobenega vpliva na Direktivo Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah⁹.

Predlog je skladen z veljavnimi pravili EU o pravu, ki se uporablja, in pristojnosti na enotnem digitalnem trgu¹⁰. Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah¹¹ ter Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I)¹², ki vsebujeta pravila za določitev pristojnega sodišča in prava, ki se uporablja, se uporabljata tudi v digitalnem okolju. Ti uredbi sta bili sprejeti nedavno in učinki interneta so bili v zakonodajnem postopku skrbno obravnavani. Nekatera pravila posebej upoštevajo spletne transakcije, zlasti tista o potrošniških pogodbah. V skladu s temi pravili se lahko potrošniki sklicujejo na prisilne določbe države članice, v kateri imajo običajno prebivališče, tako da so varovani tudi na enotnem digitalnem trgu. Ker je ta predlog o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo namenjen uskladitvi ključnih prisilnih določb o varstvu potrošnikov, trgovci ne bodo več izpostavljeni tako velikim razlikam med 28 pravnimi ureditvami. Veljavna pravila o mednarodnem zasebnem pravu skupaj s predlaganimi novimi pogodbenimi pravili o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo, kot so določena v tem predlogu, vzpostavljajo jasen pravni okvir za nakupovanje in prodajo na evropskem digitalnem trgu, ki upošteva tako interese potrošnikov kot tudi podjetij. Zato ta zakonodajni predlog ne zahteva nobenih sprememb sedanjega okvira mednarodnega zasebnega prava EU, vključno z Uredbo (ES) št. 593/2008 (Rim I).

Predlog dopolnjuje in dovoljuje sektorsko zakonodajo Unije, kot je zakonodaja o okoljsko primerni zasnovi¹³ ali označevanju z energijskimi nalepkami¹⁴, ter njene izvedbene in delegirane akte, z namenom uvedbe posebnih zahtev glede trajnosti izdelkov, na primer zahtev po informacijah o trajnosti.

⁷ UL L 304, 22.11.2011, str. 64.

⁸ UL L 178, 17.7.2000, str. 1–16.

⁹ UL L 95, 21.4.1993, str. 29–34.

¹⁰ Podrobna razlaga pravil EU o pravu, ki se uporablja, in pristojnosti na enotnem digitalnem trgu je na voljo v Prilogi 7 k delovnemu dokumentu služb Komisije z oceno učinka, ki spremlja predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin in direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo, SWD(2015) 275.

¹¹ UL L 351, 20.12.2012, str. 1–32.

¹² UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

¹³ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo, UL L 285, 31.10.2009, str. 10–35.

¹⁴ Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku, UL L 153, 18.6.2010, str. 1–12.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen strategije za enotni digitalni trg je celostna obravnava vseh največjih ovir za razvoj čezmejnega e-poslovanja na enotnem digitalnem trgu. Predlog bi bilo treba obravnavati v okviru tega celostnega pristopa. Ta med drugim zajema pobude glede vloge platform, evropske pobude za računalništvo v oblaku, bremen, povezanih z DDV, in dostave paketov. Poleg tega zajema pobudi v zvezi z izvrševanjem in pravnimi sredstvi, tj. začetek delovanja platforme za spletno reševanje sporov¹⁵ in pregled Uredbe (ES) št. 2006/2004 z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov¹⁶. Popolnoma usklajena pravila pogodbenega prava v EU bodo prav tako olajšala usklajene izvršilne ukrepe organov za sodelovanje na področju varstva potrošnikov¹⁷.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga tega predloga je člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije, njegov glavni cilj pa je izboljšati ureditev in delovanje notranjega trga.

Obstoječe razlike v predpisih na področju potrošniškega pogodbenega prava trgovce ovirajo pri čezmejni spletni prodaji, ker morajo svoje pogodbe prilagoditi različnim prisilnim določbam potrošniškega pogodbenega prava v različnih državah članicah, v katere izvažajo, zaradi česar jim nastanejo stroški, ki so povezani s pogodbenim pravom. Potrošniki so negotovi glede svojih ključnih pogodbenih pravic pri nakupovanju v tujini in zato raje kupujejo na domačih trgih. Te težave neposredno vplivajo na ureditev in delovanje notranjega trga ter omejujejo konkurenco.

Razlike med nacionalnimi prisilnimi določbami, ki se v državah članicah uporabljajo za potrošniške prodajne pogodbe, so v glavnem posledica tega, da nacionalne prisilne določbe presegajo direktive EU o minimalni uskladitvi^{18,19}. Obstaja več ključnih področij, kjer take razlike povzročajo dodatne stroške za podjetja in pomanjkanje pravne varnosti za potrošnike.

Direktiva 1999/44/ES določa hierarhijo zahtevkov, ki so na voljo potrošnikom. Če blago ni skladno s pogodbo, ima potrošnik pravico zahtevati vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo, tako da najprej zahteva popravilo ali zamenjavo blaga. Šele v drugi fazi lahko zahteva znižanje cene ali odstopi od pogodbe. Za ta pristop se je odločilo 20 držav članic²⁰, ostale države članice pa so bodisi potrošnikom ponudile prosto izbiro zahtevkov bodisi so prevzele

¹⁵ Uredba (EU) št. 524/2013 z dne 21. maja 2013 o spletnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES, UL L 165, 18.6.2013, str. 1.

¹⁶ UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

¹⁷ Ta direktiva bo spremenila uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, in sicer se bo v Prilogo k navedeni uredbi dodal sklic na to direktivo.

¹⁸ Te informacije so povzete predvsem iz uradnih obvestil držav članic Komisiji v skladu s členoma 32 in 33 Direktive 2011/83/EU v zvezi s prenosom Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES; celotno besedilo uradnih obvestil je na voljo na: http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/rights-contracts/directive/notifications/index_en.htm.

¹⁹ Večina razlik v nacionalnih predpisih o varstvu potrošnikov izhaja iz različnih načinov, kako so države članice prenesle direktive EU o minimalni uskladitvi, obstajajo pa tudi nekatere druge nacionalne prisilne določbe potrošniškega pogodbenega prava, ki ne izhajajo iz izvajanja pravnega reda EU o varstvu potrošnikov. Za posebne primere glej oceno učinka, ki spremlja predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin in direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo, SWD(2015) 275, točka 1.2.

²⁰ „Glavne razlike med prisilnimi določbami potrošniškega pogodbenega prava, ki vplivajo na čezmejno trgovino z blagom“. Avstrija, Belgija, Bolgarija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Italija, Latvija, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Romunija, Slovaška, Španija in Švedska.

hierarhijo zahtevkov, predvidele pa tudi druge, na primer pravico, da se blago, ki ni skladno s pogodbo, zavrne v kratkem roku.

V skladu z Direktivo 1999/44/ES lahko države članice določijo, da morajo potrošniki za uveljavljanje svojih pravic o napaki obvestiti prodajalca v dveh mesecih od ugotovitve napake. Če tega ne storijo, izgubijo pravico do zahtevkov. V 11 državah članicah²¹ potrošniki nimajo takšne obveznosti, v 12 državah članicah²² morajo prodajalca obvestiti o napaki v dveh mesecih, v 5 državah članicah²³ pa morajo to storiti v drugačnem roku.

V skladu z Direktivo 1999/44/ES ima potrošnik zahteve v primeru neskladnosti blaga s pogodbo le, če je neskladnost obstajala že ob dobavi blaga. Dokazno breme je šest mesecev po dobavi blaga obrnjeno, kar pomeni, da mora v tem obdobju prodajalec dokazati, da napaka ni obstajala že ob dobavi. Medtem ko je 25 držav članic uporabilo ta pristop, so tri države članice²⁴ pred kratkim podaljšale rok za prenos dokaznega bremena.

Direktiva 1999/44/ES določa, da prodajalec za napake, ki so obstajale ob dobavi blaga, odgovarja najmanj dve leti. Medtem ko je 23 držav članic preneslo ta dveletni rok, je v eni državi članici²⁵ ta rok daljši, v dveh državah članicah²⁶ pa neomejen. V dveh drugih državah članicah²⁷ ni posebnega garancijskega roka, vendar so pravice potrošnikov omejene z zastaralnim rokom (rok, določen v nacionalni zakonodaji, v katerem se lahko pravice uveljavljajo pred sodiščem).

Na splošno bo predlog odpravil ovire pri izvajanju temeljnih svoboščin, ki izhajajo iz obstoječih razlik med nacionalnimi prisilnimi določbami potrošniškega pogodbenega prava. To zadeva predvsem dodatne transakcijske stroške pri sklepanju čezmejnih pravnih poslov in pomanjkanje zaupanja potrošnikov v njihove pravice pri nakupovanju v drugi državi članici EU. Vse te ovire neposredno vplivajo na ureditev in delovanje notranjega trga ter omejujejo konkurenco.

Z vzpostavitvijo sklopa popolnoma usklajenih prisilnih določb, ki ohranjajo in v številnih primerih zvišujejo raven varstva, ki ga potrošniki uživajo na podlagi Direktive 1999/44/ES, bo predlog zagotovil visoko raven varstva potrošnikov.

• Subsidiarnost

Predlog je v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji.

Cilj pobude je v korist podjetij in potrošnikov odpraviti ovire potrošniškega pogodbenega prava pri spletnem trgovanju in prispevati k vzpostavitvi pravega enotnega digitalnega trga. Tega cilja države članice ne morejo ustrezno doseči same. Pri pravilih o prodaji blaga iz Direktive 1999/44/ES gre za minimalno uskladitev, zato omogočajo različno izvajanje s strani držav članic. Zaradi tega se je pojavila pravna razdrobljenost. Samo usklajeno ukrepanje na ravni Unije, katerega cilj je s popolno uskladitvijo odpraviti obstoječe različne nacionalne

21 Avstrija, Bolgarija, Češka, Francija, Grčija, Irska, Litva, Luksemburg, Nemčija, Poljska in Združeno kraljestvo.

22 Belgija, Ciper, Estonija, Finska, Hrvaška, Italija, Latvija, Malta, Portugalska, Romunija, Slovenija in Španija.

23 Na Danskem in Švedskem v razumnem roku; na Nizozemskem brez odlašanja in na Madžarskem nemudoma (v teh državah se obvestilo v roku dveh mesecev vedno šteje za pravočasno); na Slovaškem v šestih mesecih.

24 Francija, Poljska in Portugalska.

25 Švedska.

26 Finska in Nizozemska.

27 Irska in Združeno kraljestvo.

pristope na področju potrošniškega prava v Evropski uniji, lahko prispeva k uresničitvi notranjega trga in reši ta problem.

Predlog temelji na popolni uskladitvi nekaterih ključnih pogodbenih pravic potrošnikov. Uvedel bo enotni sklop pravil, ki bodo zagotavljala enako visoko raven varstva potrošnikov po vsej Evropski uniji in trgovcem omogočala prodajo potrošnikom v vseh državah članicah na podlagi istih pogodbenih pogojev. Tako bi predlog bistveno znižal stroške usklajevanja za trgovce, hkrati pa potrošnikom zagotovil visoko raven varstva. Zato bi bilo ukrepanje na ravni EU bolj učinkovito od ukrepanja na nacionalni ravni.

Pristop popolne uskladitve se je že izkazal za uspešnega na področju zakonodaje EU o varstvu potrošnikov, na primer s pravili Direktive 2011/83/EU, ki vsem potrošnikom v Evropski uniji zagotavljajo sklop enotnih pravic potrošnikov, ki se v vseh državah članicah razlagajo in uveljavljajo na enoten način. Pobuda na ravni EU bo zagotovila skladen razvoj pravic potrošnikov, obenem pa tudi enako visoko raven varstva potrošnikov po vsej EU. Zagotovljena bo pravna varnost za podjetja, ki želijo svoje blago prodajati v drugih državah članicah. Tak rezultat je mogoče doseči samo z ukrepanjem na ravni EU.

Poleg tega bo pobuda na ravni EU zagotovila skladno uporabo pravic potrošnikov, obenem pa tudi enako visoko raven varstva potrošnikov po vsej EU. Zagotovljena bo pravna varnost za podjetja, ki želijo svoje blago prodajati v drugih državah članicah. Taka pobuda zagotavlja skladno pravno podlago za usklajene izvršilne ukrepe, saj bo predlagana direktiva vključena v Prilogo k Uredbi (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Poleg tega bi predlagana popolnoma usklajena enotna pravila v veliki meri olajšala izvršilne ukrepe. Izvrševanje zakonodaje EU bo okrepljeno v korist evropskih potrošnikov. Tak rezultat je mogoče doseči samo z ukrepanjem na ravni EU.

- **Sorazmernost**

Predlog je v skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji, saj ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

Predlog ne bo uskladil vseh vidikov pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo. Namesto tega se bo osredotočil na nadaljnje usklajevanje samo tistih ciljno usmerjenih, ključnih prisilnih določb potrošniškega pogodbenega prava EU, ki so bistvene za čezmejne spletne transakcije in ki so jih zainteresirane strani opredelile kot ovire pri trgovanju, potrebne pa so tudi za utrditev zaupanja potrošnikov pri nakupovanju na daljavo v tujini. Ker je bila kot pravna oblika izbrana direktiva namesto uredbe, bo poseganja v nacionalne predpise bistveno manj (glej spodaj: „Izbira instrumenta“).

- **Izbira instrumenta**

Komisija predlaga dve direktivi o popolni uskladitvi: direktivo o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo ter direktivo o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin.

Izbira direktive daje državam članicam proste roke pri prilagajanju izvajanja njihovim nacionalnim predpisom. Uredba bi zahtevala veliko bolj podrobno in celovito ureditev kot direktiva, da bi se lahko neposredno uporabljala. To bi imelo za posledico bistveno več poseganja v nacionalne predpise.

Izbira popolne uskladitve bo privedla do enostavnih in sodobnih pravil, ki bodo odpravila ovire pogodbenega prava in ustvarila enake konkurenčne pogoje za podjetja, obenem pa zagotovila visoko raven varstva potrošnikov po vsej EU.

Nezavezujoč instrument, kot je prostovoljna vzorčna pogodba, ne bi dosegel cilja izboljšanja ureditve in delovanja notranjega trga. Trgovci bi še vedno morali upoštevati različne prisilne določbe v državi prebivališča potrošnika, če te predvidevajo višjo raven varstva potrošnikov kot vzorčna pogodba, in bi torej še naprej imeli višje stroške, povezane s pogodbenim pravom.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Postopek posvetovanja

Za zagotovitev široke udeležbe v celotnem političnem ciklu te pobude je bila razvita strategija obsežnega posvetovanja, ki je temeljila na kombinaciji javnega posvetovanja in ciljno osredotočenih posvetovanj. Komisija je zbrala širok in uravnotežen nabor stališč o tem vprašanju, tako da je vsem zadevnim stranem (podjetjem, potrošnikom, nacionalnim organom, pravnikom in akademski sferi) ponudila priložnost, da so lahko izrazile svoje mnenje²⁸.

– Javno posvetovanje: v okviru javnega spletnega posvetovanja, ki je potekalo 12 tednov, je bilo prejetih 189 odgovorov od vseh kategorij zainteresiranih strani iz celotne EU.

– Ciljno osredotočena posvetovanja: skupina za posvetovanje z zainteresiranimi stranmi je bila sestavljena iz predstavnikov 22 organizacij, ki so zastopali široko paleto interesov. Skupina se je sestala sedemkrat.

Od junija do avgusta 2015 so bili opravljeni tudi poglobljeni pogovori s podjetji, da bi se zbrali podatki o stroških, povezanih s pogodbenim pravom, ki nastanejo podjetjem pri prodaji v tujini.

V okviru strategije za enotni digitalni trg so bili v letu 2015 s pomočjo dveh anket – ankete potrošnikov²⁹ in ankete podjetij³⁰ – zbrani podatki o glavnih čezmejnih ovirah za enotni digitalni trg.

Posvetovanje z državami članicami: med junijem in oktobrom 2015 so bile organizirane tri enodnevne delavnice z državami članicami. O relevantnih vprašanjih se je razpravljalo tudi z nacionalnimi izvršilnimi organi na sestanku Odbora za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (aprila 2015) in nacionalnimi organi, pristojnimi za potrošniško politiko, na sestanku mreže potrošniške politike (maja 2015).

28

Več podrobnosti o posvetovanjih je na voljo na: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index_en.htm.

29

GfK za Evropsko komisijo – anketiranje potrošnikov o glavnih čezmejnih ovirah za enotni digitalni trg in o tem, kje so najbolj pomembne (Consumer survey identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most), 2015.

30

Flash Eurobarometer 413 – Družbe, ki se ukvarjajo s spletnimi dejavnostmi (Companies engaged in online activities), 2015, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf.

Večina anketiranih potrošnikov priznava, da bi uskladitev lahko izboljšala čezmejno e-poslovanje, vendar bi popolno uskladitev podprli samo, če se obstoječe ravni varstva potrošnikov v državah članicah ne bi znižale. Opozorili so tudi na nevarnost ustvarjanja različnih ureditev za različne prodajne poti. Združenja potrošnikov odločno nasprotujejo kakršni koli uporabi prava države trgovca. Ob upoštevanju različnih značilnosti pogodb med podjetji in pogodb med podjetji in potrošniki ter možnih konfliktov z že obstoječimi pravnimi instrumenti potrošniške organizacije ne podpirajo vključitve pogodb med podjetji v področje uporabe tega predloga. Večina podjetij bi podprla usklajena pravila EU o prodaji blaga med podjetji in potrošniki. Nekatera poslovna združenja sicer dvomijo o potrebnosti ukrepanja, v primeru ukrepov na ravni EU pa bi bila bolj naklonjena uporabi prava države trgovca in spremembi Uredbe (ES) št. 593/2008 (Rim I). Poslovne organizacije priporočajo čim večje izogibanje sektorskemu pristopu, ki bi lahko privedel do razhajajočih se pravil za spletno in nespletno prodajo oziroma za blago in digitalne vsebine. Velika večina združenj pravnih poklicev se zavzema za usklajena pravila EU ter isto ureditev za pogodbe med podjetji in potrošniki in pogodbe med podjetji.

Države članice bi na splošno podprle usklajena pravila EU, vendar so previdne glede politične izvedljivosti ter razlikovanja med pravili o spletni in pravili o nespletni prodaji. Nekatere se zavzemajo za boljše izvajanje, izvrševanje in ocenjevanje obstoječe zakonodaje pred pripravo nove zakonodaje. Velika večina držav članic podpira vključitev zgolj pogodb med podjetji in potrošniki. Poleg tega veliko držav članic izrecno nasprotuje kakršni koli uporabi prava države trgovca in s tem spremembi uredbe Rim I.

Kar zadeva vsebino pravil, večina združenj potrošnikov podpira prosto izbiro zahtevkov, medtem ko je večina anketiranih podjetij naklonjena hierarhiji zahtevkov, ki so na voljo potrošnikom, po vsej EU. Države članice so deljenega mnenja: nekatere zagovarjajo hierarhijo zahtevkov, druge pa podpirajo prosto izbiro zahtevkov s strani potrošnikov. Večina anketiranih predstavnikov pravnih poklicev je naklonjena prosti izbiri zahtevkov s strani potrošnikov, nekateri pa želijo ohraniti hierarhijo zahtevkov, ki je lahko po možnosti predmet pogajanj med strankama. V zvezi z obrnitvijo dokaznega bremena se potrošniške organizacije zavzemajo za rok, daljši od šestih mesecev (večinoma dve leti), in skoraj vse zagovarjajo daljši garancijski rok. Podjetja želijo ohraniti sedanji šestmesečni rok za obrnitev dokaznega bremena, podpirajo pa tudi popolno uskladitev sedanjega dveletnega garancijskega roka. Države članice in pravni poklici na splošno podpirajo ohranitev obstoječih pravil o obrnitvi dokaznega bremena in garancijskem roku.

• Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija se je oprla na več gospodarskih in pravnih študij, ki so bile naročene bodisi posebej za to pobudo bodisi kot del strategije za enotni digitalni trg. Mednje spadajo anketa iz leta 2015 za opredelitev glavnih čezmejnih ovir za enotni digitalni trg³¹, statistični podatki Eurostata iz leta 2014, raziskave Eurobarometra in anketa MSP³².

31

Glej zlasti:

– GfK za Evropsko komisijo – anketiranje potrošnikov o glavnih čezmejnih ovirah za enotni digitalni trg in o tem, kje so najbolj pomembne (Consumer survey identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most), 2015, http://ec.europa.eu/consumers/consumer_evidence/market_studies/obstacles_dsm/docs/21.09_dsm_final_report.pdf,

– raziskavo Eurostata o uporabi IKT v gospodinjstvih in pri posameznikih iz leta 2014,

Primerjalnopravna študija je zagotovila pregled prisilnih določb, ki se uporabljajo za pogodbene obveznosti v pogodbah o prodaji blaga na daljavo, zlasti prek spleta.

• Ocena učinka

Odbor za regulativni nadzor je 16. oktobra 2015 podal prvotno mnenje o osnutku ocene učinka, ki je bilo ob upoštevanju pripomb odbora spremenjeno in ponovno predloženo. Drugo mnenje, s katerim je bil одобren osnutek ocene učinka ob upoštevanju pripomb, je odbor podal 9. novembra 2015³³.

Spremenjeno poročilo o oceni učinka in povzetek sta objavljena skupaj s predlogoma³⁴.

Proučene alternativne možnosti politike

V oceni učinka so bile poleg posledic ohranitve nespremenjene politike proučene naslednje alternativne možnosti politike: (i) možnost 1: ciljno usmerjena popolna uskladitev pravil za blago in digitalne vsebine; (ii) možnost 2: uporaba prava države trgovca v povezavi z obstoječimi usklajenimi pravili za blago/ciljno usmerjena popolna uskladitev pravil za digitalne vsebine; (iii) možnost 3: nespremenjena politika za blago in ciljno usmerjena popolna uskladitev pravil za digitalne vsebine; (iv) možnost 4: nespremenjena politika za blago in minimalna uskladitev pravil za digitalne vsebine; (v) možnost 5: prostovoljna evropska vzorčna pogodba v povezavi z znakom zaupanja EU.

Na podlagi primerjalne analize učinkov teh možnosti je bilo v poročilu o oceni učinka ugotovljeno, da bi možnost 1 najboljše izpolnila cilje politik. S to možnostjo se bodo trgovcem zmanjšali stroški, povezani s pogodbenim pravom, in olajšalo čezmejno e-poslovanje. Podjetja se bodo lahko pri čezmejni prodaji v veliki meri zanesla na pravo svoje države, saj bodo glavna pravila, ki so relevantna za čezmejno trgovino, v vseh državah članicah enaka. Nova pravila o spletni prodaji blaga bodo sicer za podjetja, ki se ukvarjajo s spletno prodajo, pomenila nekatere enkratne stroške prilagoditve, vendar bi te stroške odtehtali prihranki pri stroških, ki bi zaradi popolnoma usklajenih pravil izhajali iz možnosti prodaje po vsej EU brez dodatnih stroškov, povezanih s pogodbenim pravom. V primerjavi s sedanjim stanjem bodo imela korist zlasti mala podjetja, saj so prihranki pri stroških zaradi popolnoma usklajenih pravil o čezmejni prodaji blaga tem pomembnejši, čim manjše je podjetje. Zato bodo nova pravila podjetjem zagotovila pravno varnost in prijazno poslovno okolje. Potrošniki po vsej EU bodo imeli jasen sklop pravic, zato bodo z večjim zaupanjem kupovali blago prek meja ali tam dostopali do digitalnih vsebin. V nekaterih državah članicah se bo raven varstva glede nekaterih posameznih točk mogoče znižala, vendar bo ta možnost znatno dvignila celotno trenutno raven varstva potrošnikov v EU v skladu z Direktivo 1999/44/ES, in sicer zlasti s podaljšanjem roka za obrnitev dokaznega bremena na dve leti. Čeprav države članice ne bodo smele sprejeti ali ohraniti strožjih pravil o varstvu potrošnikov, bo na splošno zagotovljena visoka stopnja varstva potrošnikov, čezmejno izvrševanje pravil pa bo

– primerjalno študijo o pogodbah na področju računalništva v oblaku iz leta 2014, DLA Piper, str. 33 in naslednje; Analiza veljavnih pravnih okvirov in predlogi za oblikovanje vzorčnega sistema varstva potrošnikov v zvezi s pogodbami o dobavi digitalnih vsebin (Analysis of the applicable legal frameworks and suggestions for the contours of a model system of consumer protection in relation to digital content contracts); Univerza v Amsterdamu: Centre for the Study of European Contract Law (CSECL), Institute for Information Law (IViR); Amsterdam Centre for Law and Economics (ACLE), str. 32 in naslednje,

– Flash Eurobarometer 413 – Družbe, ki se ukvarjajo s spletnimi dejavnostmi (Companies engaged in online activities), 2015, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf,

– gospodarsko študijo o potrošniških izdelkih z digitalnimi vsebinami, ICF International, 2015.

32 Anketa, izvedena med MSP leta 2011 v okviru mreže Europe Enterprise, pri kateri je bilo zbranih 1047 odgovorov mikro, malih in srednjih podjetij.

33 Mnenje odbora za regulativni nadzor je na voljo na: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_en.htm.

34 Poročilo o oceni učinka in povzetek sta na voljo na: http://ec.europa.eu/justice/contract/index_en.htm.

okrepljeno. To bo koristilo tako podjetjem kot potrošnikom. Povečanje konkurence bo vodilo k splošnemu povečanju trgovine in s tem tudi večji izbiri po bolj konkurenčnih cenah za potrošnike, vse to pa bo imelo znatne makroekonomske koristi za EU.

Ohranitev nespremenjene politike ne bi prispevala k doseganju ciljev enotnega digitalnega trga in bi lahko imela negativne gospodarske posledice glede na sedanji položaj.

Možnost 2 bi okrepila spodbude za čezmejno ponudbo, saj bi trgovci lahko prodajali svoje izdelke prek meja izključno na podlagi prava svoje države. Potrošniki bi do neke mere imeli koristi od večje izbire in nižjih cen. V nekaterih primerih bi lahko uživali potencialno višjo raven varstva potrošnikov v skladu s pravom države trgovca, če to v posameznih točkah presega pravo njihove države. Vendar pa evropski potrošniki zaradi uporabe prava države trgovca za spletno prodajo blaga in ustreznega odstopanja od Uredbe (ES) št. 593/2008 (Rim I) ne bi več uživali višje ravni varstva potrošnikov, ki bi jo v primerjavi s pravom države trgovca lahko zagotavljalo pravo njihove države, ki bi pri izvajanju presegalo Direktivo 1999/44/ES. To bi imelo negativen učinek na zaupanje potrošnikov v čezmejno nakupovanje. Poleg tega je zelo verjetno, da taka sprememba ne bi mogla biti omejena na trgovce iz EU in bi posledično pomenila odpravo varstva, ki ga zagotavljajo prisilne določbe potrošniških pogodb, pri poslovanju s trgovci iz tretjih držav.

Pri možnostih 3 in 4 bi ovire za čezmejno trgovino, povezane s pogodbenim pravom, še vedno ostale pri prodaji blaga.

Možnost 5 bi lahko podjetjem olajšala prodajo blaga po vsej EU in potrošnikom zagotovila zadovoljivo raven varstva potrošnikov, kar bi bilo v veliki meri odvisno od vsebine pravil vzorčne pogodbe, dogovorjene z zadevnim sektorjem, ter stopnje uporabe in sprejetosti znaka zaupanja s strani podjetij v EU. Potrošniki bi morda z večjim zaupanjem kupovali od tujih trgovcev, ki bi jim bil podeljen znak zaupanja EU. Vendar pa bi trgovci še vedno morali upoštevati prisilne določbe v državi običajnega prebivališča potrošnika, če te predvidevajo višjo raven varstva potrošnikov kot pravila vzorčne pogodbe, in bi torej še naprej lahko imeli stroške, povezane s pogodbenim pravom.

Glavni učinki predloga

Ocena učinka obravnava učinke obeh predlogov, tj. direktive o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin ter direktive o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo.

Oba predloga bosta za potrošnike in trgovce odpravila ovire za čezmejno spletno trgovino, povezane s pogodbenim pravom. Odprava teh ovir bi spodbudila čezmejno trgovino: ob odpravi ovir, povezanih s pogodbenim pravom, bi čezmejno spletno prodajo začelo ponujati še dodatnih 122 000 podjetij. Izvoz znotraj EU bi se povečal za približno eno milijardo EUR. Povečanje konkurence pri spletni trgovini na drobno bi povzročilo znižanje maloprodajnih cen v vseh državah članicah, ki bi v povprečju na ravni EU znašalo $-0,25\%$. Posledica tega znižanja cen in večjega zaupanja potrošnikov zaradi enotnih pravic v EU bi bilo večje povpraševanje potrošnikov. Potrošnja gospodinjstev, ki odraža blaginjo potrošnikov, bi se povečala v vseh državah članicah, in sicer na ravni EU v povprečju za $+0,23\%$, kar ustreza približno €18 milijardam EUR. Prek spleta bi čez mejo začelo kupovati od 7,8 do 13 milijonov dodatnih potrošnikov. Povečal bi se tudi povprečni letni znesek nakupov na čezmejnega kupca, in sicer za 40 EUR. To povečanje ponudbe in povpraševanja bi neposredno vplivalo na glavne makroekonomske spremenljivke v vsaki državi članici in v EU

kot celoti. Na splošno naj bi po pričakovanjih realni BDP EU trajno pridobil približno 4 milijarde EUR na leto.

Koga predlog zadeva in kako

Za podjetja bo uskladitev z novo direktivo povezana s stroški, vendar bodo na koncu prevladale koristi, ki jih bodo prinesla popolnoma usklajena pravila za izvoz blaga in digitalnih vsebin po vsej EU. Po uvedbi novih pravil podjetjem večinoma ne bo treba prilagajati pogodbenih pogojev predpisom drugih držav članic, in sicer ne glede na to, v koliko držav članic prodajajo svoje blago. MSP ne bodo izvzeta iz nove zakonodaje: izvzetje bi zmanjšalo zaupanje potrošnikov pri nakupovanju od njih. Ni upravičeno, da bi potrošniki pri nakupih od MSP uživali manjše varstvo kot pri nakupih od večjih prodajalcev. Izvzetje bi ogrozilo tudi koristi, ki za MSP izhajajo iz enega samega sklopa pravil, ki se uporablja po vsej EU. Nasprotno, pobuda bo koristila zlasti MSP, ki jih bolj prizadenejo stroški prilagajanja pogodb prisilnim določbam drugih držav članic in so pogostejše omejena na domači trg kot njihovi večji konkurenti. Čezmejna trgovina je zanje pomemben način izkoriščanja prednosti ekonomije obsega. MSP imajo težave pri iskanju strank. S tem se je lažje spopadati v spletnem okolju, saj so stroški pri spletni prodaji nižji kot pri nespletni prodaji.

Podjetjem, ki so trenutno dejavna le na področju prodaje z osebnim stikom, zlasti pri prodaji blaga ne bo treba nositi stroškov prilagoditve. Podjetja, ki že prodajajo ali želijo prodajati prek spleta potrošnikom v drugih državah članicah, bodo imela neposredno korist od prihrankov pri stroških, ki izhajajo iz popolnoma usklajenih pravil EU. Podjetja, ki se trenutno ukvarjajo tako s spletno prodajo kot s prodajo z osebnim stikom, se v praksi ne bodo soočala z dodatnimi stroški zaradi različnih ureditev, ker ni verjetno, da bi prišlo do razdrobljenosti pravil o spletni prodaji blaga in prodaji blaga z osebnim stikom oziroma da bi taka razdrobljenost imela pomemben vpliv. Če bi takšni stroški vseeno nastali, bi bili omejeni po obsegu in samo na kratko prehodno obdobje. Po mnenju predstavnikov sektorja trgovine na drobno bi podjetja, ki uporabljajo vse prodajne poti, dejansko lahko obvladovala morebitne prehodne razlike med ureditvami spletne prodaje blaga in prodaje blaga z osebnim stikom, tako da bi uporabljala ustrezne višje standarde za vse vrste prodaje in tako poslovala v okviru enotnega poslovnega modela.

Uporaba novih pravil bo za podjetja pomenila določene obveznosti pri njihovih razmerjih s potrošniki. Zaradi zakonodaje EU o minimalni uskladitvi pa je veliko teh obveznosti v različnem obsegu že vključenih v nacionalne predpise, zato so podjetja seznanjena z njimi. Zlasti v zvezi s podaljšanjem roka za prenos dokaznega bremena s šestih mesecev na dve leti ni pričakovati zelo velikega učinka na podjetja, saj najnovejši podatki kažejo, da dejansko v celotnem obdobju dveletnega garancijskega roka le manjši delež podjetij zahteva, da mora potrošnik dokazati odgovornost trgovca, in da se obrnitev dokaznega bremena pogosto de facto uporablja v celotnem obdobju dveletnega garancijskega roka, pri čemer se vedenje trgovcev pred ali po šestih mesecih glede te točke bistveno ne razlikuje.³⁵

Raven varstva potrošnikov se bo v primerjavi s trenutno ravno v EU dvignila. To velja zlasti za podaljšanje roka za obrnitev dokaznega bremena na dve leti, s čimer bo ta usklajen z dveletnim garancijskim rokom. V primerjavi s sedanjimi nacionalnimi standardi bodo vsi potrošniki v EU v zvezi s to točko uživali višjo raven varstva (razen v primeru dveh držav članic, kjer bo ta ostala nespremenjena). Ta višja raven varstva bo potrošnikom olajšala uveljavljanje njihovih pravic, njihovo zaupanje pa se bo predvidoma bistveno povečalo, kar je

35

„Consumer market study on the functioning of Legal and Commercial Guarantees for consumers in the EU“ (2015, še ni objavljeno).

zaradi elementa razdalje zlasti pomembno za čezmejne nakupe. Kar zadeva raven varstva potrošnikov v zvezi z drugimi točkami, kot sta obveznost potrošnika, da prodajalca obvesti o napaki, in pravica potrošnika, da odstopi od pogodbe tudi v primeru manjše neskladnosti, bo imel predlog v večini primerov v primerjavi s sedanjimi nacionalnimi standardi za posledico višjo raven varstva, v manjšem številu držav članic pa bodo morda nekatere dodatne pravice pri nekaterih posameznih točkah na nižji ravni. Na splošno bo zagotovljena visoka raven varstva potrošnikov, izvrševanje pravil pa bo okrepljeno. Potrošnikom bo zagotovljena večja izbira izdelkov trgovcev v vsej EU po konkurenčnih cenah, korist pa bodo imeli tudi od kakovostnejših in trajnejših izdelkov, kar je v skladu s svežnjem Evropske komisije o krožnem gospodarstvu.

- **Temeljne pravice**

Predlog o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo bo pozitivno vplival na številne pravice, zaščitene z Listino EU o temeljnih pravicah, zlasti na člen 38 o varstvu potrošnikov in člen 16 o svobodi gospodarske pobude.

Sklop popolnoma usklajenih pravil o spletni prodaji blaga bo zagotovil popolnoma usklajeno visoko raven varstva potrošnikov po vsej EU v skladu s členom 38 Listine o temeljnih pravicah, saj bodo potrošnikom zagotovljene jasne in posebne pravice pri spletnem nakupovanju blaga v domači državi ali v drugih državah članicah. Vendar bodo ta pravila nadomestila obstoječa nacionalna pravila, ki veljajo za blago, kar bi lahko v nekaterih državah članicah znižalo raven varstva potrošnikov.

Sklop popolnoma usklajenih pravil o spletni prodaji blaga bo prav tako prispeval k doseganju cilja člena 16, saj se bo podjetjem olajšala prodaja blaga v EU tako v domači državi kot čez mejo. Njihove možnosti, da razširijo svoje poslovanje, bodo zato okrepljene.

Nenazadnje lahko jasne pravice pogodbenega prava prispevajo k uresničevanju cilja člena 47 (pravica do učinkovitega pravnega sredstva), saj lahko povečajo možnost uveljavljanja pravice do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem. Nova pravila bi morala pojasniti, katera pravna sredstva so na voljo v primeru sporov.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne bo imel proračunskih posledic.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Države članice bodo morale Komisiji sporočiti ukrepe za prenos direktive o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo. Ti ukrepi bodo vključevali tudi besedilo zakonodaje, sprejete s strani držav članic. Komisija bo spremljala te ukrepe, da se zagotovi njihova skladnost z direktivo.

- **Obrazložitevni dokumenti**

Države članice so se v skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitevni dokumentih zavezale, da bodo uradnemu obvestilu o ukrepih za prenos v upravičenih primerih priložile enega ali več dokumentov, v katerih bo pojasnjeno razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih

instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takšnih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Predlog vsebuje 21 členov. Veliko določb izvira iz Direktive 1999/44/ES ali predloga uredbe o skupnem evropskem prodajnem pravu.

V členu 1 sta določena predmet urejanja in področje uporabe direktive. Pojasnjeno je, da direktiva določa nekatera pravila o skladnosti, zahtevkih in načinih uveljavljanja teh zahtevkov. V oceni učinka, ki je priložena predlogoma, niso bile ugotovljene težave v poslovanju med podjetji, zato direktiva teh vprašanj ne obravnava. Ta direktiva se ne uporablja niti za blago, kot so DVD-ji in CD-ji, ki vključujejo digitalne vsebine na tak način, da je blago samo nosilec digitalne vsebine, niti za pogodbe o opravljanju storitev, sklenjene na daljavo. Uporablja pa se za blago, kot so gospodinjski aparati ali igrače, če so digitalne vsebine vdelane na tak način, da so njihove funkcije podrejene glavnim funkcijam blaga in da so sestavni del blaga. Poleg tega se pri prodajnih pogodbah, ki predvidevajo tako prodajo blaga kot tudi opravljanje storitev, ta direktiva uporablja le za tisti del, ki se nanaša na prodajo blaga.

V členu 2 je naveden sklop opredelitev pojmov, uporabljenih v direktivi. Nekatere opredelitve izhajajo iz veljavnega pravnega reda (kot na primer opredelitev pojmov „potrošnik“ in „blago“) in ker se nanašajo na iste koncepte, bi jih bilo treba uporabljati in razlagati na način, ki je skladen s pravnim redom. Druge opredelitve izhajajo iz Direktive 2011/83/EU ali predloga uredbe o skupnem evropskem prodajnem pravu.

V členu 3 je določeno, da je to direktiva o popolni uskladitvi. Države članice ne bodo smele sprejeti ali ohraniti predpisov, ki ne dosegajo zahtev direktive ali jih presegajo. V povezavi s členom 1 izhaja iz člena 3 tudi, da države članice na področjih, ki ne spadajo v področje uporabe direktive, še vedno lahko sprejemajo predpise.

V členu 4 so določena merila, ki jih mora blago izpolnjevati, da je skladno s pogodbo. Blago mora predvsem ustrezati temu, kar je bilo obljubljeno v pogodbi. Pojasnjeno je tudi, da bi bilo treba skladnost blaga s pogodbo praviloma ocenjevati ne samo glede na pogodbene pogoje, temveč tudi ob upoštevanju kombinacije subjektivnih in objektivnih meril, da se zaščitijo pravni interesi obeh strank prodajne pogodbe. Ta dodatna objektivna merila so določena v členih 5, 6 in 7.

V členu 5 so določena objektivna merila za skladnost blaga s pogodbo. Kadar ni izrecnih pogodbenih pogojev, ki bi določali merila skladnosti s pogodbo, mora blago izpolnjevati ta objektivna merila.

V členu 6 je določeno, da je neskladnost, ki je posledica nepravilne montaže blaga, treba šteti kot neskladnost blaga samega, če je razlog za nepravilno montažo na strani prodajalca.

Člen 7 vsebuje dodatno zahtevo glede skladnosti blaga s pogodbo, ki se nanaša na pravne napake blaga. V skladu s tem pravilom blaga ne smejo bremeniti nikakršne pravice tretjih oseb, vključno s pravicami intelektualne lastnine.

V členu 8 je določeno, kdaj morajo biti izpolnjeni pogoji za neskladnost s pogodbo, da se lahko uveljavlja odgovornost prodajalca za neizpolnitev obveznosti. Na splošno velja, da je to trenutek prenosa tveganja, ko – podobno kot v Direktivi 2011/83/EU – potrošnik ali tretja

oseba, ki jo je določil potrošnik, vključno s prevoznikom, ki ga je naročil potrošnik, pridobi nadzor nad blagom. Če je treba blago montirati, je upošteven trenutek za ugotovitev skladnosti s pogodbo trenutek, ko je montaža končana ali ko je potrošnik imel razumen rok za montažo, vendar najpozneje 30 dni od trenutka prenosa tveganja. Z odstavkom 3 člena 8 je dokazno breme za neobstoj neskladnosti s pogodbo obrnjeno na prodajalca za obdobje dveh let.

V členu 9 so naštetih zahtevki, ki so potrošniku na voljo v primeru neskladnosti s pogodbo, pri čemer je vrstni red, po katerem se zahtevki lahko uveljavljajo, popolnoma usklajen. Najprej bi moral potrošnik imeti pravico do popravila ali zamenjave blaga v razumnem roku in brez znatnih neprijetnosti. V drugi fazi bi moral potrošnik imeti pravico do znižanja cene ali do odstopa od pogodbe, če neskladnost ni odpravljena s popravilom ali zamenjavo ali je ni mogoče odpraviti na tak način. Ta člen daje potrošniku tudi pravico, da zadrži izpolnitev obveznosti, dokler ni zagotovljena skladnost blaga s pogodbo.

V členu 10 je prodajalcu naložena obveznost, da v primeru odprave neskladnosti s pogodbo z zamenjavo blaga zamenjano blago vzame nazaj na lastne stroške. Prodajalec lahko blago z napako vzame nazaj, novo blago pa montira sam ali to po njegovem naročilu na njegove stroške opravi tretja oseba. V tem členu je tudi določeno, da potrošnik ne sme biti zavezan plačati za uporabo zamenjanega blaga v obdobju pred zamenjavo.

V členu 11 je pojasnjeno, da lahko potrošnik izbira med popravilom in zamenjavo, razen če bi bila izbrana možnost nesorazmerna v primerjavi z drugo razpoložljivo možnostjo, nemogoča ali protipravna. Določena so tudi merila za ocenjevanje, ali je izbrana možnost nesorazmerna v primerjavi z drugo razpoložljivo možnostjo.

Člen 12 vsebuje navodila za izračun znižanja cene.

V členu 13 so urejeni načini in posledice uveljavljanja pravice do odstopa od pogodbe. Pravica do odstopa od pogodbe zaradi neskladnosti je zadnji možni zahtevek, ki se uveljavlja, kadar druge oblike odprave neskladnosti niso izvedljive ali niso bile uspešne. Potrošnik bi moral imeti to pravico tudi v primeru manjše neskladnosti. Ta člen določa, da lahko potrošnik odstopi od pogodbe z obvestilom, ki ga poda na kakršen koli način. Kadar se neskladnost nanaša le na del blaga, dobavljenega na podlagi pogodbe, je možen le delni odstop od pogodbe. Kadar pa neskladnost upravičuje odstop od pogodbe kot celote, ta zahtevek ne bi smel biti omejen le na delni odstop. Člen 13 poleg tega ureja povračilo kot posledico odstopa od pogodbe. Najpozneje v 14 dneh mora prodajalec potrošniku na lastne stroške povrniti plačano ceno, potrošnik pa na stroške prodajalca vrniti blago z napako. Ta člen ureja tudi obveznosti potrošnika, da pod določenimi omejenimi pogoji plača denarno vrednost blaga, kadar blaga ni mogoče vrniti, in v omejenem obsegu tudi za zmanjšano vrednost blaga.

S členom 14 je rok, v katerem se lahko uveljavljajo zahtevki v skladu s to direktivo, omejen na dve leti. Če v nekaterih državah članicah za pravice, ki jih imajo potrošniki v skladu s členom 9, velja zastaralni rok, se ta rok ne sme izteči prej.

Člen 15 določa zahteve glede preglednosti v zvezi s tržnimi garancijami prodajalcev, na primer glede oblike in vsebine garancijske izjave. Poleg tega je določeno, da garancija zavezuje prodajalca skladno s pogoji, navedenimi v oglasih, predpogodbenih informacijah in garancijski izjavi. Pojasnjeno je, da bi morali v primeru, ko se na primer pogoji, navedeni v oglasu, razlikujejo od pogojev v garancijski izjavi, prevladati tisti, ki so za potrošnike ugodnejši.

Člen 16 določa regresno pravico prodajalca v primeru ravnanja ali opustitve osebe v predhodnih členih pogodbene verige, ki sta povzročila odgovornost prodajalca za neskladnost v razmerju do potrošnika. Način uveljavljanja te pravice urejajo nacionalni predpisi držav članic.

Člen 17 od držav članic zahteva, da zagotovijo obstoj ustreznih in učinkovitih sredstev za zagotavljanje skladnosti s to direktivo.

Člen 18 potrjuje prisilno naravo pravil potrošniškega pogodbenega prava te direktive z običajno klavzulo, ki pojasnjuje, da nobeno odstopanje od zahtev iz te direktive v škodo potrošnika za potrošnika ni zavezujoče.

Člen 19 določa spremembe druge zakonodaje EU. Spreminja Direktivo 1999/44/ES, da bi se izognili prekrivanju obeh direktiv. Prav tako se sklic na predlagano direktivo doda v Prilogo k Uredbi (ES) št. 2006/2004, da se olajša čezmejno sodelovanje pri izvrševanju te direktive. Sklic na direktivo se doda tudi v Prilogo I k Direktivi 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov³⁶, da se zagotovi varstvo kolektivnih interesov potrošnikov, določenih v navedeni direktivi.

Člen 20 določa rok za prenos v zakonodajo držav članic.

Člen 21 določa datum začetka veljavnosti direktive.

Člen 22 določa naslovnike direktive.

³⁶

UL L 110, 1.5.2009, str. 30.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³⁷,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi Unija ostala konkurenčna na svetovnih trgih, se mora uspešno odzvati na številne izzive gospodarstva, ki čedalje bolj temelji na tehnologijah. Strategija za enotni digitalni trg³⁸ določa celovit okvir, ki omogoča lažje vključevanje digitalne razsežnosti v enotni trg. Prvi steber strategije obravnava razdrobljenost na področju trgovine znotraj EU, in sicer vse največje ovire za razvoj čezmejnega e-poslovanja.
- (2) Za vzpostavitev pravega enotnega digitalnega trga je treba uskladiti nekatere vidike pogodb o prodaji blaga ob upoštevanju visoke ravni varstva potrošnikov.
- (3) E-poslovanje je glavno gonilo rasti na enotnem digitalnem trgu, vendar velik del njegovega potenciala ostaja neizkoriščen. Da bi okrepili konkurenčnost Unije in rast, mora Unija hitro ukrepati in gospodarske akterje spodbuditi k sprostitvi celotnega potenciala, ki ga nudi enotni digitalni trg. Celoten potencial enotnega digitalnega trga se lahko sprostí samo, če imajo vsi udeleženci na trgu nemoten dostop do spletne prodaje blaga in zaupanje v e-poslovanje. Pravila pogodbenega prava, na podlagi katerih se sklepajo pravni posli med udeleženci na trgu, spadajo med ključne dejavnike za odločitve podjetij o čezmejni spletni prodaji blaga. Vplivajo tudi na to, v kakšni meri so potrošniki pripravljeni sprejeti to vrsto nakupovanja in ji zaupati.
- (4) Četudi spletna prodaja blaga predstavlja veliko večino prodaje na daljavo v Uniji, bi morala ta direktiva zajemati vse kanale prodaje na daljavo, vključno z naročili po telefonu ali pošti, da bi se izognili neupravičenemu izkrivljanju konkurence in ustvarili enake konkurenčne pogoje za vsa podjetja, ki prodajajo na daljavo.
- (5) Čeprav so bila pravila o obveznostih glede predpogodbenih informacij, pravici do odstopa od pogodbe in pogojih dobave že popolnoma usklajena, so pravila Unije, ki se uporabljajo za spletno in drugo prodajo blaga na daljavo, še vedno razdrobljena. Drugi

³⁷

UL C [...], [...], str. [...].

³⁸

COM(2015) 192 final.

ključni pogodbeni elementi, kot so merila za skladnost blaga s pogodbo ter zahtevki in načini njihovega uveljavljanja v zvezi z blagom, ki ni skladno s pogodbo, so predmet minimalne uskladitve na podlagi Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁹. Države članice so imele možnost, da presežejo standarde Unije in uvedejo pravila, ki zagotavljajo še višjo raven varstva potrošnikov. To možnost so izkoristile v zvezi z različnimi elementi in v različnem obsegu. Zato se nacionalne določbe, ki prenašajo zakonodajo Unije na področju potrošniškega pogodbenega prava, danes močno razlikujejo glede bistvenih elementov prodajne pogodbe, kot so neobstoj ali obstoj hierarhije zahtevkov, garancijski rok, rok za obrnitev dokaznega bremena in obvestitev prodajalca o napaki.

- (6) Obstoječe razlike lahko negativno vplivajo na podjetja in potrošnike. V skladu z Uredbo (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰ morajo podjetja pri usmerjanju svojih dejavnosti k potrošnikom v drugih državah članicah upoštevati prisilne določbe potrošniškega pogodbenega prava države običajnega prebivališča potrošnika. Ker se te določbe med državami članicami razlikujejo, lahko podjetjem nastanejo dodatni stroški. Zato številna podjetja raje še naprej trgujejo le v domači državi ali izvažajo samo v eno ali dve državi članici. Ta odločitev za čim manjšo izpostavljenost stroškom in tveganjem, povezanim s čezmejnimi e-poslovanjem, ima za posledico izgubljene priložnosti širitve poslovanja in izkoriščanja ekonomije obsega. To prizadene zlasti mala in srednja podjetja.
- (7) Čeprav potrošniki pri nakupovanju prek spleta ali kako drugače na daljavo iz tujine zaradi uporabe Uredbe (ES) št. 593/2008 uživajo visoko raven varstva, razdrobljenost negativno vpliva tudi na njihovo zaupanje v e-poslovanje. K pomanjkanju zaupanja prispeva več dejavnikov, vendar je eden glavnih pomislekov potrošnikov negotovost glede njihovih ključnih pogodbenih pravic. Ta negotovost obstaja ne glede na to, ali potrošnike v razmerju do prodajalca, ki k njim usmerja svoje čezmejne dejavnosti, varujejo prisilne določbe potrošniškega pogodbenega prava njihove države članice, in ne glede na to, ali potrošniki s prodajalcem, ki svojih poslovnih dejavnosti ne opravlja v državi članici potrošnika, sklenejo čezmejne pogodbe.
- (8) Da bi odpravili te težave, bi moral za spletno in drugo prodajo blaga na daljavo veljati sklop popolnoma usklajenih in ciljno usmerjenih pravil, na katera bi se podjetja in potrošniki lahko zanesli. Enotna pravila so potrebna v zvezi z več bistvenimi elementi potrošniškega pogodbenega prava, ki so v okviru sedanjega pristopa minimalne uskladitve pripeljali do razlik in trgovinskih ovir po vsej Uniji.
- (9) Popolnoma usklajena pravila potrošniškega pogodbenega prava bodo trgovcem olajšala ponujanje njihovih izdelkov v drugih državah članicah. Podjetja bodo imela manjše stroške, saj jim ne bo več treba upoštevati različnih prisilnih določb potrošniškega prava. Zaradi stabilnega okolja pogodbenega prava jim bo pri prodaji na daljavo v druge države članice zagotovljena večja pravna varnost.
- (10) Povečana konkurenca med trgovci na drobno bo verjetno potrošnikom prinesla večjo izbiro po konkurenčnejših cenah. Ciljno usmerjena in popolnoma usklajena pravila jim bodo zagotovila visoko raven varstva in večjo blaginjo. To bo posledično povečalo njihovo zaupanje v čezmejno poslovanje na daljavo, zlasti prek spleta. Potrošniki se

39

Direktiva 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij (UL L 171, 7.7.1999, str. 12).

40

Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I), UL L 177, 4.7.2008, str. 6.

bodo zavedali, da uživajo enake pravice po vsej Uniji, in bodo z večjim zaupanjem kupovali na daljavo prek meja.

- (11) Pravila te direktive o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo se nanašajo samo na pogodbenne elemente, ki so ključni za premagovanje ovir v zvezi s pogodbenim pravom na enotnem digitalnem trgu. V ta namen bi bilo treba pravila o zahtevah glede skladnosti blaga s pogodbo, zahtevkih, ki so potrošnikom na voljo v primeru neskladnosti blaga s pogodbo, ter načinih uveljavljanja teh zahtevkov popolnoma uskladiti, raven varstva potrošnikov v primerjavi z Direktivo 1999/44/ES pa dvigniti.
- (12) Kadar pogodba vključuje tako elemente prodaje blaga kot tudi elemente opravljanja storitev, bi se morala direktiva v skladu s pristopom iz Direktive 2011/83/EU uporabljati le za del, ki se nanaša na prodajo blaga.
- (13) Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za blago, kot so DVD-ji in CD-ji, ki vključujejo digitalne vsebine na tak način, da je blago samo nosilec digitalne vsebine. Uporabljati pa bi se morala za digitalne vsebine, ki so vključene v blago, kot so gospodinjski aparati ali igrače, če so vdelane na tak način, da so njihove funkcije podrejene glavnim funkcijam blaga in da so digitalne vsebine sestavni del blaga.
- (14) Ta direktiva ne bi smela posegati v pogodbeno pravo držav članic na področjih, ki jih ta direktiva ne ureja. Države članice bi morale tudi imeti možnost, da določijo podrobnejše pogoje v zvezi z vidiki, ki jih ureja ta direktiva, vendar niso popolnoma usklajeni. To zadeva zastaralne roke za uveljavljanje pravic potrošnikov, tržne garancije in regresno pravico prodajalca.
- (15) Pri sklicevanju na iste koncepte bi bilo treba pravila te direktive uporabljati in razlagati na način, ki je skladen s pravili Direktive 1999/44/ES in Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹, kot jih razlaga sodna praksa Sodišča Evropske unije.
- (16) Direktiva zaradi pravne jasnosti vsebuje opredelitev prodajne pogodbe. V skladu s to opredelitvijo so pogodbe o blagu, ki ga je treba šele izdelati oziroma proizvesti, tudi v skladu s specifikacijami potrošnika, prav tako vključene v področje uporabe direktive.
- (17) V interesu večje jasnosti in pravne varnosti za prodajalce in potrošnike bi morala direktiva opredeliti pojem pogodbe. Ta opredelitev bi morala upoštevati skupne tradicije vseh držav članic, tako da bi za obstoj pogodbe zahtevala dogovor, iz katerega izhajajo obveznosti ali drugi pravni učinki.
- (18) V interesu uravnoteženosti med zahtevo po pravni varnosti in ustrezno prilagodljivostjo pravnih pravil bi bilo treba vsako sklicevanje v tej direktivi na to, kar se od osebe lahko pričakuje ali kar oseba lahko pričakuje, razumeti kot sklicevanje na to, kar se lahko razumno pričakuje. Standard razumnosti bi bilo treba objektivno ugotoviti ob upoštevanju narave in namena pogodbe, okoliščin primera ter poslovnih običajev in praks pogodbenih strank. Zlasti bi bilo treba objektivno ugotoviti razumen rok za popravilo ali zamenjavo, pri čemer se upoštevata narava blaga in narava neskladnosti.
- (19) Za zagotovitev jasnosti glede tega, kaj lahko potrošnik pričakuje od blaga in za kaj odgovarja prodajalec v primeru, če ne dobavi tega, kar se pričakuje, je bistvenega pomena, da se pravila za določanje skladnosti s pogodbo popolnoma uskladijo. S

41

Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 304, 22.11.2011, str. 64.

kombinacijo subjektivnih in objektivnih meril bi morali biti zaščiteni pravni interesi obeh strank prodajne pogodbe. Pri ocenjevanju skladnosti s pogodbo bi bilo treba poleg zahtev, ki so bile dejansko določene v pogodbi, vključno s predpogodbenimi informacijami, ki so sestavni del pogodbe, upoštevati tudi nekatere objektivne zahteve, ki predstavljajo standarde, ki bi jih moralo blago običajno izpolnjevati, zlasti v smislu ustreznosti za predvideni namen, embalaže, navodil za montažo ter običajnih lastnosti in zmožljivosti.

- (20) Veliko potrošniškega blaga je treba montirati, preden ga lahko potrošnik koristno uporabi. Zato bi bilo treba vsako neskladnost, ki je posledica nepravilne montaže blaga, šteti za neskladnost blaga s pogodbo, kadar je blago montiral prodajalec ali je bilo montirano pod njegovim nadzorom ter tudi kadar je blago nepravilno montiral potrošnik zaradi napak v navodilih za montažo.
- (21) Skladnost s pogodbo bi morala zajemati odsotnost tako stvarnih kot tudi pravnih napak. Pravice tretjih oseb in druge pravne napake bi lahko potrošnika dejansko ovirale pri uživanju blaga v skladu s pogodbo, če bi imetnik pravice od njega upravičeno zahteval, naj preneha kršiti zadevne pravice. Zato bi prodajalec moral zagotoviti, da blaga ne bremeni nobena pravica tretje osebe, ki bi potrošnika lahko ovirala pri uživanju blaga v skladu s pogodbo.
- (22) V zvezi z merili za skladnost blaga s pogodbo bi bilo sicer treba zagotoviti pogodbeno svobodo, vendar bi – da se prepreči izogibanje odgovornosti za neskladnost s pogodbo in zagotovi visoka raven varstva potrošnikov – vsako odstopanje od prisilnih določb o merilih za skladnost blaga s pogodbo in nepravilni montaži, ki škoduje interesom potrošnika, smelo veljati le, če je bil potrošnik ob sklenitvi pogodbe o tem izrecno obveščen in je s tem izrecno soglašal.
- (23) Zagotavljanje večje trajnosti potrošniškega blaga je pomembno za doseganje bolj trajnostnih vzorcev potrošnje in krožnega gospodarstva. Podobno je za povečanje zaupanja v enotni trg bistvenega pomena, da se izdelki, ki ne izpolnjujejo zahtev, izključijo s trga Unije, kar je mogoče doseči s krepitvijo nadzora trga in zagotavljanjem pravih spodbud za gospodarske subjekte. Za te namene je posebna zakonodaja Unije za določene izdelke najustreznejši pristop, da se za posamezne vrste ali skupine izdelkov z uporabo prilagojenih meril uvedejo zahteve glede trajnosti in druge zahteve v zvezi z izdelki. Ta direktiva bi zato morala dopolnjevati cilje v posebni sektorski zakonodaji Unije. Če so v kateri koli predpogodbeni izjavi, ki je del prodajne pogodbe, navedene posebne informacije o trajnosti, bi moral potrošnik imeti možnost, da se nanje sklicuje kot na del meril za skladnost blaga s pogodbo.
- (24) Za okrepitev pravne varnosti tako za potrošnike kot tudi za prodajalce je treba jasno navesti trenutek, ko bi bilo treba oceniti skladnost blaga s pogodbo. Da bi zagotovili skladnost te direktive in Direktive 2011/83/EU, je primerno kot trenutek za oceno skladnosti blaga s pogodbo navesti trenutek prenosa tveganja. Kadar je treba blago montirati, pa bi bilo treba ta upoštevni trenutek prilagoditi.
- (25) Če bi imele države članice možnost, da ohranijo obveznosti obveščanja za potrošnike, bi to lahko zlahka privedlo do tega, da bi potrošniki v primeru obvestila z zamudo ali neobstoja obvestila izgubili pravico uveljavljanja dobro utemeljenih zahtevkov, zlasti v čezmejnih pravnih poslih, pri katerih se uporablja pravo druge države članice, iz katerega izhaja obveznost obveščanja, ki je potrošnik ne pozna. Zato se obveznost obveščanja za potrošnike ne bi smela uvesti. Državam članicam se ne bi smelo dovoliti, da uvedejo ali ohranijo obveznost potrošnika, da mora prodajalca obvestiti o neskladnosti s pogodbo v določenem roku.

- (26) Da bi se podjetja lahko zanesla na enoten sklop pravil po vsej Uniji, je treba popolnoma uskladiti rok, v katerem je dokazno breme za neskladnost s pogodbo obrnjeno v korist potrošnika. V prvih dveh letih bi moral potrošnik, da bi izkoristil domnevo o neskladnosti s pogodbo, samo dokazati, da blago ni skladno s pogodbo, ne da bi mu bilo treba dokazati, da je neskladnost dejansko obstajala v upoštevnem trenutku za ugotovitev skladnosti s pogodbo. Da bi povečali pravno varnost v zvezi z zahtevki, ki so na voljo v primeru neskladnosti s pogodbo, in da bi odpravili eno največjih ovir za razvoj enotnega digitalnega trga, bi bilo treba določiti popolnoma usklajen vrstni red, po katerem se zahtevki lahko uveljavljajo. Potrošnik bi zlasti moral najprej imeti možnost izbire med popravilom in zamenjavo, ki naj bi pripomogla k ohranitvi pogodbenega razmerja in vzajemnega zaupanja. Poleg tega bi lahko možnost, da potrošniki zahtevajo popravilo, spodbujala trajnostno potrošnjo in prispevala k večji trajnosti izdelkov.
- (27) Potrošnikovo izbiro med popravilom in zamenjavo bi bilo treba omejiti le, če bi bila izbrana možnost nesorazmerna v primerjavi z drugo razpoložljivo možnostjo, nemogoča ali protipravna. Tako bi bilo na primer nesorazmerno zahtevati zamenjavo blaga zaradi manjše praske, če bi ta zamenjava povzročila znatne stroške, prasko pa bi bilo mogoče brez težav popraviti.
- (28) Kadar prodajalec ne odpravi neskladnosti s pogodbo s popravilom ali zamenjavo brez znatnih neprijetnosti za potrošnika in v razumnem roku, bi moral potrošnik imeti pravico do znižanja cene ali do odstopa od pogodbe. Zlasti je treba vsako popravilo ali zamenjavo v razumnem roku uspešno opraviti. Kaj je razumen rok, bi bilo treba objektivno ugotoviti ob upoštevanju narave blaga in narave neskladnosti. Če prodajalec ob izteku razumnega roka ni uspešno odpravil neskladnosti, potrošnik ne bi smel biti zavezan sprejeti nobenih nadaljnjih poskusov prodajalca v zvezi z isto neskladnostjo.
- (29) Ker je pravica do odstopa od pogodbe zaradi neskladnosti pomemben zahtevk, ki se uveljavlja, kadar popravilo ali zamenjava nista izvedljiva ali nista bila uspešna, bi potrošnik moral imeti pravico do odstopa od pogodbe tudi v primeru manjše neskladnosti. To bi bila močna spodbuda za odpravo vseh neskladnosti v zgodnji fazi. Da bi se lahko pravica do odstopa od pogodbe uspešno uveljavljala, bi moral potrošnik v primerih, ko pridobi več kosov blaga, pri čemer so nekateri dodatek h glavnemu kosu blaga in jih ne bi pridobil brez glavnega kosa blaga, neskladnost pa zadeva glavni kos blaga, imeti pravico do odstopa od pogodbe tudi v zvezi z dodatnimi elementi, tudi če so ti skladni s pogodbo.
- (30) Ta direktiva za primer odstopa od pogodbe zaradi neskladnosti določa samo glavne učinke in načine uveljavljanja pravice do odstopa od pogodbe, zlasti obveznost strank, da vrneta, kar sta prejeli. Prodajalec mora povrniti ceno, ki jo je plačal potrošnik, potrošnik pa mora vrniti blago.
- (31) Da se zagotovi učinkovitost pravice do odstopa od pogodbe za potrošnike, obenem pa prepreči neupravičena obogatitev potrošnika, bi morala biti obveznost potrošnika, da plača za zmanjšano vrednost blaga, omejena na primere, kadar zmanjšanje presega običajno uporabo. Potrošnik v nobenem primeru ne bi smel biti zavezan plačati več kot dogovorjeno ceno blaga. Kadar blaga ni mogoče vrniti zaradi uničenja ali izgube, bi moral potrošnik plačati denarno vrednost blaga, ki je bilo uničeno. Vendar potrošnik ne bi smel biti zavezan plačati denarne vrednosti, kadar je uničenje ali izguba posledica neskladnosti blaga s pogodbo.

- (32) Za povečanje pravne varnosti za prodajalce in splošnega zaupanja potrošnikov v čezmejno nakupovanje je treba uskladiti rok, v katerem je prodajalec odgovoren za vsako neskladnost, ki obstaja v trenutku, ko potrošnik pridobi fizično posest na blagu. Glede na to, da je velika večina držav članic pri izvajanju Direktive 1999/44/ES predvidela dveletni rok, udeleženci na trgu pa ga v praksi štejejo za razumnega, bi bilo treba ta rok ohraniti.
- (33) Za zagotovitev večje ozaveščenosti potrošnikov in lažjega izvrševanja pravil Unije o pravicah potrošnikov v zvezi z blagom, ki ni skladno s pogodbo, bi morala ta direktiva rok, v katerem je dokazno breme obrnjeno v korist potrošnika, uskladiti z rokom, v katerem je prodajalec odgovoren za vsako neskladnost s pogodbo.
- (34) Za zagotovitev preglednosti bi bilo treba določiti nekatere zahteve glede preglednosti za tržne garancije. Poleg tega ta direktiva za zagotovitev večje pravne varnosti in v izogib zavajanju potrošnikov določa, da bi v primeru, kadar so pogoji tržne garancije, ki so navedeni v oglasih ali predpogodbenih informacijah, za potrošnika ugodnejši od pogojev v garancijski izjavi, morali prevladati ugodnejši pogoji.
- (35) Ker prodajalec odgovarja potrošniku za vsako neskladnost blaga, ki je posledica ravnanja ali opustitve prodajalca ali tretje osebe, bi bilo upravičeno, da lahko prodajalec uveljavlja regresno pravico proti odgovorni osebi v predhodni pogodbeni verigi. Ta direktiva pa ne bi smela posegati v načelo pogodbene svobode v razmerjih med prodajalcem in drugimi strankami v pogodbeni verigi. Podrobnosti glede uveljavljanja te pravice, zlasti proti komu in kako je treba uveljavljati regresne zahtevke, bi morale določiti države članice.
- (36) Osebe ali organizacije, ki imajo po nacionalnem pravu pravni interes, da varujejo pogodbene pravice potrošnikov, bi morale imeti na voljo pravna sredstva za začetek postopka bodisi pred sodiščem bodisi pri upravnem organu, ki je pristojen za odločanje o pritožbah ali za začetek ustreznih pravnih postopkov.
- (37) Ta direktiva ne bi smela posegati v uporabo pravil mednarodnega zasebnega prava, zlasti Uredbe (ES) št. 593/2008 in Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta⁴².
- (38) Direktivo 1999/44/ES bi bilo treba spremeniti, da se iz njenega področja uporabe izključijo pogodbe o prodaji na daljavo.
- (39) Uredbo (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta⁴³ bi bilo treba spremeniti, tako da se v njeno prilogo vključi sklic na to direktivo, da se olajša čezmejno sodelovanje pri izvrševanju te direktive.
- (40) Direktivo 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴ bi bilo treba spremeniti, tako da se v njeno prilogo vključi sklic na to direktivo, da se zagotovi varstvo kolektivnih interesov potrošnikov, določenih v navedeni direktivi.
- (41) Države članice so se v skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitenih dokumentih⁴⁵ zavezale, da bodo uradnemu

⁴² Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (prenovitev), UL L 351, 20.12.2012, str. 1.

⁴³ Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (UL L 165, 18.6.2013, str. 1).

⁴⁴ Direktiva 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov, UL L 110, 1.5.2009, str. 30.

⁴⁵ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

obvestilu o ukrepih za prenos v upravičenih primerih priložile enega ali več dokumentov, v katerih bo pojasnjeno razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takšnih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.

- (42) Ker ciljev te direktive, in sicer prispevati k delovanju notranjega trga z usklajenim odpravljanjem s pogodbenim pravom povezanih ovir za spletno in drugo prodajo blaga na daljavo, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Ta direktiva v skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (43) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih vsebuje predvsem Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členi 16, 38 in 47 Listine –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa nekatere zahteve v zvezi s pogodbami o prodaji na daljavo, sklenjenimi med prodajalcem in potrošnikom, zlasti pravila o skladnosti blaga s pogodbo, zahtevkih v primeru neskladnosti blaga s pogodbo in načinih uveljavljanja teh zahtevkov.
2. Ta direktiva se ne uporablja za pogodbe o opravljanju storitev, sklenjene na daljavo. Pri prodajnih pogodbah, ki predvidevajo tako prodajo blaga kot tudi opravljanje storitev, se ta direktiva uporablja za del, ki se nanaša na prodajo blaga.
3. Ta direktiva se ne uporablja za trajne nosilce podatkov, ki vključujejo digitalne vsebine, kadar trajni nosilec podatkov služi izključno kot nosilec za dobavo digitalnih vsebin potrošniku.
4. Ta direktiva ne posega v nacionalno splošno pogodbeno pravo, kot so pravila o sestavi, veljavnosti ali učinkih pogodb, vključno s posledicami odstopa od pogodbe, v kolikor ti vidiki niso urejeni s to direktivo.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „prodajna pogodba“ pomeni vsako pogodbo, na podlagi katere prodajalec prenese ali se zaveže, da bo prenesel lastninsko pravico na blagu, vključno z blagom, ki ga je treba še izdelati oziroma proizvesti, na potrošnika, potrošnik pa plača ali se zaveže, da bo plačal ceno blaga;
- (b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;
- (c) „prodajalec“ pomeni vsako fizično osebo ali vsako pravno osebo, ne glede na to, ali je v javni ali zasebni lasti, ki deluje za namene v zvezi s trgovsko, poslovno, obrtno

ali poklicno dejavnostjo v povezavi s pogodbami, zajetimi s to direktivo, tudi če deluje prek osebe, ki nastopa v njegovem imenu ali po njegovem naročilu;

- (d) „blago“ pomeni katere koli premične materialne predmete, razen:
 - (a) predmetov, prodanih v okviru izvršbe ali drugih sodnih ukrepov;
 - (b) vode, plina in elektrike, razen če so ponujeni v prodajo v omejenem obsegu ali določeni količini;
- (e) „pogodba o prodaji na daljavo“ pomeni vsako prodajno pogodbo, sklenjeno v okviru organiziranega sistema prodaje na daljavo brez hkratne fizične navzočnosti prodajalca in potrošnika ter z izključno uporabo enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo, vključno z internetom, do trenutka sklenitve pogodbe in vključno z njim;
- (f) „trajni nosilec podatkov“ pomeni vsak instrument, ki potrošniku ali prodajalcu omogoča, da njemu osebno namenjene informacije shrani tako, da so mu dostopne za prihodnje potrebe za obdobje, ki je ustrezno za namene informiranja, in ki omogoča nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij;
- (g) „tržna garancija“ pomeni katero koli zavezo prodajalca ali proizvajalca (garanta) potrošniku – poleg njegovih zakonskih obveznosti v zvezi z jamstvom o skladnosti –, da bo na kateri koli način povrnil plačano ceno ali zamenjal, popravil ali servisiral blago, če ne izpolnjuje specifikacij ali katerih koli drugih zahtev, ki niso povezane s skladnostjo, iz garancijske izjave ali ustreznega oglasa, ki je na voljo ob sklenitvi pogodbe ali pred tem;
- (h) „pogodba“ pomeni dogovor, iz katerega izhajajo obveznosti ali drugi pravni učinki;
- (i) „popravilo“ pomeni v primeru neskladnosti s pogodbo vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo;
- (j) „neodplačno“ pomeni brez plačila stroškov, ki neizogibno nastanejo pri vzpostavitvi skladnosti blaga s pogodbo, zlasti stroškov pošiljanja, dela in materiala.

Člen 3

Raven uskladitve

Države članice ne smejo ohraniti ali uvesti določb, ki se razlikujejo od določb te direktive, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotavljanje različne ravni varstva potrošnikov.

Člen 4

Skladnost s pogodbo

1. Da bi bilo blago skladno s pogodbo, prodajalec zagotovi, kadar je relevantno:
 - (a) da blago ustreza količini, kakovosti in opisu, določenim v pogodbi, kar vključuje tudi, da blago, kadar prodajalec potrošniku pokaže vzorec ali model, ustreza kakovosti in opisu tega vzorca ali modela;
 - (b) da je blago primerno za poseben namen, za katerega ga potrošnik potrebuje ter s katerim je seznanil prodajalca ob sklenitvi pogodbe in je prodajalec s tem soglašal; ter

- (c) da ima blago lastnosti in zmogljivosti, navedene v kateri koli predpogodbeni izjavi, ki je sestavni del pogodbe.
- 2. Da bi bilo blago skladno s pogodbo, mora izpolnjevati tudi zahteve iz členov 5, 6 in 7.
- 3. Vsak dogovor, ki v škodo potrošnika izključuje uporabo členov 5 in 6, od njiju odstopa ali spreminja njune učinke, je veljaven le, če je potrošnik ob sklenitvi pogodbe vedel za posebno stanje blaga in je to posebno stanje izrecno sprejel.

Člen 5

Zahteve glede skladnosti blaga s pogodbo

Kadar je relevantno, mora blago:

- (a) ustrezati namenom, za katere bi bilo običajno uporabljeno blago z enakim opisom;
- (b) biti dobavljeno skupaj s tako opremo, vključno z embalažo, navodili za montažo ali drugimi navodili, kot jih potrošnik lahko pričakuje; ter
- (c) imeti lastnosti in zmogljivosti, ki so običajne za blago iste vrste ter jih potrošnik lahko pričakuje glede na naravo blaga in ob upoštevanju kakršnih koli javnih izjav, podanih s strani ali v imenu prodajalca ali drugih oseb v predhodnih členih pogodbene verige, vključno s proizvajalcem, razen če prodajalec dokaže:
 - (i) da za zadevno izjavo ni vedel in razumno ni mogel vedeti;
 - (ii) da je bila izjava do sklenitve pogodbe popravljena; ali
 - (iii) da izjava ni mogla vplivati na odločitev za nakup blaga.

Člen 6

Nepravilna montaža

Kadar je blago nepravilno montirano, se vsaka neskladnost, ki je posledica nepravilne montaže, šteje za neskladnost blaga s pogodbo, če:

- (a) je blago montiral prodajalec ali je bil prodajalec odgovoren za montažo; ali
- (b) je blago, ki ga mora montirati potrošnik, potrošnik montiral nepravilno zaradi napak v navodilih za montažo.

Člen 7

Pravice tretjih oseb

Da se blago lahko uporablja v skladu s pogodbo, ga v trenutku, upoštevnem za ugotovitev skladnosti s pogodbo, kot je določen v členu 8, ne sme bremeniti nobena pravica tretje osebe, vključno s pravicami intelektualne lastnine.

Člen 8

Upošteven trenutek za ugotovitev skladnosti s pogodbo

1. Prodajalec je odgovoren za vsako neskladnost s pogodbo, ki obstaja v trenutku, ko:
 - (a) potrošnik ali tretja oseba, ki jo določi potrošnik in ki ni prevoznik, pridobi fizično posest na blagu; ali
 - (b) se blago izroči prevozniku, ki ga izbere potrošnik, kadar prodajalec ne predlaga prevoznika ali načinov prevoza.
2. Kadar je blago montiral prodajalec ali je bil prodajalec odgovoren za montažo, se kot trenutek, ko potrošnik pridobi fizično posest na blagu, šteje trenutek, ko je montaža končana. Kadar bi blago moral montirati potrošnik, se kot trenutek, ko potrošnik pridobi fizično posest na blagu, šteje trenutek, ko je potrošnik imel razumen rok za montažo, vendar najpozneje 30 dni od trenutka, navedenega v odstavku 1.
3. Za vsako neskladnost s pogodbo, ki se pokaže v dveh letih od trenutka, navedenega v odstavkih 1 in 2, se domneva, da je obstajala v trenutku, navedenem v odstavkih 1 in 2, razen če je ta domneva neskladna z naravo blaga ali naravo neskladnosti.

Člen 9

Zahtevki potrošnika v primeru neskladnosti s pogodbo

1. V primeru neskladnosti s pogodbo ima potrošnik pravico od prodajalca zahtevati neodplačno vzpostavitev skladnosti blaga s pogodbo, in sicer s popravilom ali zamenjavo v skladu s členom 11.
2. Popravilo ali zamenjava morata biti opravljena v razumnem roku in brez znatnih neprijetnosti za potrošnika, pri čemer se upoštevata narava blaga in namen, za katerega potrošnik blago potrebuje.
3. Potrošnik ima pravico zahtevati sorazmerno znižanje cene v skladu s členom 12 ali odstopiti od pogodbe v skladu s členom 13, kadar:
 - (a) sta popravilo ali zamenjava nemogoča ali protipravna;
 - (b) prodajalec ni opravil popravila ali zamenjave v razumnem roku;
 - (c) bi popravilo ali zamenjava potrošniku povzročila znatne neprijetnosti; ali
 - (d) je prodajalec izjavil ali je iz okoliščin jasno, da ne bo vzpostavil skladnosti blaga s pogodbo v razumnem roku.
4. Potrošnik ima pravico, da zadrži plačilo katerega koli neplačanega dela cene, dokler prodajalec ne vzpostavi skladnosti blaga s pogodbo.
5. Potrošnik nima pravice do uveljavljanja zahtevkov v takem obsegu, kot je sam prispeval k neskladnosti s pogodbo ali k njenim učinkom.

Člen 10

Zamenjava blaga

1. Kadar prodajalec odpravi neskladnost s pogodbo z zamenjavo, mora zamenjano blago na svoje stroške vzeti nazaj, razen če sta se stranki, potem ko je potrošnik prodajalca opozoril na neskladnost s pogodbo, dogovorili drugače.
2. Kadar je potrošnik montiral blago v skladu z njegovo naravo in namenom, preden se je pokazala neskladnost s pogodbo, obveznost prodajalca, da zamenjano blago vzame nazaj, vključuje odstranitev blaga, ki ni skladno s pogodbo, in montažo nadomestnega blaga ali kritje stroškov v zvezi s tem.

3. Potrošnik ni zavezan plačati za uporabo zamenjanega blaga v obdobju pred zamenjavo.

Člen 11

Potrošnikova izbira med popravilom in zamenjavo

Potrošnik lahko izbere med popravilom in zamenjavo, razen če bi bila izbrana možnost nemogoča ali protipravna ali bi, v primerjavi z drugo možnostjo, pomenila stroške za prodajalca, ki bi bili nesorazmerni ob upoštevanju vseh okoliščin, med drugim ob upoštevanju:

- (a) vrednosti, ki bi jo imelo blago, če ne bi bilo neskladno s pogodbo;
- (b) pomena neskladnosti s pogodbo;
- (c) vprašanja, ali bi lahko potrošnik brez znatnih neprijetnosti uveljavljal drug zahtevek.

Člen 12

Znižanje cene

Znižanje cene mora biti sorazmerno z zmanjšanjem vrednosti blaga, ki ga je potrošnik prejel, v primerjavi z vrednostjo, ki bi jo imelo blago, če bi bilo skladno s pogodbo.

Člen 13

Potrošnikova pravica do odstopa od pogodbe

1. Potrošnik uveljavlja pravico do odstopa od pogodbe z obvestilom prodajalcu na kakršen koli način.
2. Kadar se neskladnost s pogodbo nanaša le na del blaga, dobavljenega na podlagi pogodbe, in obstaja razlog za odstop od pogodbe v skladu s členom 9, lahko potrošnik odstopi od pogodbe le v zvezi s tem blagom in katerim koli drugim blagom, ki ga je pridobil kot dodatek k blagu, ki ni skladno s pogodbo.
3. Kadar potrošnik odstopi od pogodbe kot celote ali v zvezi z delom blaga, dobavljenega na podlagi pogodbe, v skladu z odstavkom 2, velja naslednje:
 - (a) prodajalec mora potrošniku povrniti plačano ceno nemudoma in najpozneje v 14 dneh od prejema obvestila ter kriti stroške povračila;
 - (b) potrošnik mora prodajalcu na njegove stroške vrniti blago nemudoma in najpozneje v 14 dneh od poslanega obvestila o odstopu od pogodbe;
 - (c) kadar blaga ni mogoče vrniti zaradi uničenja ali izgube, mora potrošnik prodajalcu plačati denarno vrednost, ki bi jo blago, ki ni skladno s pogodbo, imelo na dan, ko bi ga bilo treba vrniti, če bi ga potrošnik obdržal brez uničenja ali izgube do tega dne, razen če je do uničenja ali izgube prišlo zaradi neskladnosti blaga s pogodbo; in
 - (d) potrošnik mora plačati za zmanjšano vrednost blaga le v obsegu, v katerem zmanjšanje vrednosti presega padec vrednosti zaradi običajne uporabe. Plačilo za zmanjšano vrednost ne sme presegati cene, plačane za blago.

Člen 14

Roki

Potrošnik ima pravico do uveljavljanja zahtevkov zaradi neskladnosti blaga s pogodbo, če se neskladnost pokaže v dveh letih od upoštevnega trenutka za ugotovitev skladnosti s pogodbo. Če za pravice iz člena 9 po nacionalni zakonodaji velja zastaralni rok, se ta ne sme izteči pred iztekom dveh let od upoštevnega trenutka za ugotovitev skladnosti s pogodbo.

Člen 15

Tržne garancije

1. Vsaka tržna garancija je za garanta zavezujoča pod pogoji, določenimi v:
 - (a) predpogodbenih informacijah, ki jih zagotovi prodajalec, vključno s katero koli predpogodbeno izjavo, ki je sestavni del pogodbe;
 - (b) oglasih, ki so na voljo ob sklenitvi pogodbe ali pred sklenitvijo pogodbe, in
 - (c) garancijski izjavi.

Če so pogoji v garancijski izjavi za potrošnika manj ugodni od pogojev v predpogodbenih informacijah, ki jih zagotovi prodajalec, ali oglasih, je tržna garancija zavezujoča pod pogoji, določenimi v predpogodbenih informacijah ali oglasih v zvezi s tržno garancijo.
2. Garancijska izjava mora biti dana na voljo na trajnem nosilcu podatkov ter sestavljena v jasnem in razumljivem jeziku. Vsebovati mora:
 - (a) jasno navedbo zakonskih pravic potrošnika v skladu s to direktivo in jasno izjavo, da tržna garancija ne posega v te pravice; ter
 - (b) pogoje tržne garancije, ki presegajo zakonske pravice potrošnika, informacije o trajanju, prenosljivosti, ozemeljskem področju uporabe in morebitnih stroških, ki lahko potrošniku nastanejo pri uveljavljanju tržne garancije, ime in naslov garanta ter osebe, če to ni garant, proti kateri se uveljavlja zahtevek, in postopek uveljavljanja zahtevka.
3. Neizpolnjevanje zahtev iz odstavka 2 ne vpliva na zavezujočo naravo tržne garancije za garanta.
4. Države članice lahko določijo dodatna pravila za tržne garancije, če ta pravila ne zmanjšujejo varstva iz tega člena.

Člen 16

Regresna pravica

Kadar je prodajalec odgovoren potrošniku zaradi neskladnosti s pogodbo, ki izhaja iz ravnanja ali opustitve osebe v predhodnih členih pogodbene verige, je upravičen uveljavljati regresno pravico proti odgovorni osebi ali odgovornim osebam v pogodbeni verigi. Odgovorno osebo, proti kateri lahko prodajalec uveljavlja regresno pravico, ter ustrezne postopke in pogoje uveljavljanja določa nacionalno pravo.

Člen 17

Izvrševanje

1. Države članice zagotovijo, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo.
2. Sredstva iz odstavka 1 vključujejo predpise, po katerih lahko eden ali več naslednjih organov, določenih v skladu z nacionalnim pravom, začne postopek po nacionalnem pravu pred sodiščem ali pred pristojnimi upravnimi organi, da se zagotovi uporaba nacionalnih predpisov za prenos te direktive:
 - (a) javni organi ali njihovi zastopniki;
 - (b) potrošniške organizacije, ki imajo pravni interes za varstvo potrošnikov;
 - (c) poklicna združenja, ki imajo pravni interes za začetek postopka.

Člen 18

Prisilna narava

Vsak pogodbeni dogovor, ki v škodo potrošnika izključuje uporabo nacionalnih ukrepov za prenos te direktive, od njih odstopa ali spreminja njihove učinke, preden potrošnik prodajalca opozori na neskladnost blaga s pogodbo, za potrošnika ni zavezujoč, razen če pogodbeni stranki v skladu s členom 4(3) izključita uporabo zahtev iz členov 5 in 6, od njih odstopata ali spreminjata njihove učinke.

Člen 19

Spremembe Direktive 1999/44/ES, Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES

1. Člen 1 Direktive 1999/44/ES se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

*„1. Namen te direktive je približevanje zakonov in drugih predpisov držav članic o nekaterih vidikih **pogodb o prodaji** potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij, **ki niso pogodbe o prodaji na daljavo**, da bi se zagotovila enotna minimalna raven varstva potrošnikov v okviru notranjega trga.“;*

(b) odstavek 2 se spremeni:

(i) točka (f) se nadomesti z naslednjim:

„(f) popravilo: v primeru neskladnosti s pogodbo pomeni vzpostavitev skladnosti potrošniškega blaga s prodajno pogodbo;“

(ii) doda se naslednja točka:

„(g) ‚pogodba o prodaji na daljavo‘ pomeni vsako prodajno pogodbo, sklenjeno v okviru organiziranega sistema prodaje na daljavo brez hkratne fizične navzočnosti prodajalca in potrošnika ter z izključno uporabo enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo, vključno z internetom, do trenutka sklenitve pogodbe in vključno z njim.“

2. V Prilogi k Uredbi (ES) št. 2006/2004 se doda naslednja točka:

„22. Direktiva (EU) N/XXX Evropskega parlamenta in Sveta z dne XX/XX/201X o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo (UL...).“

3. V Prilogi I k Direktivi 2009/22/ES se doda naslednja točka:

„16. Direktiva (EU) N/XXX Evropskega parlamenta in Sveta z dne XX/XX/201X o nekaterih vidikih pogodb o spletni in drugi prodaji blaga na daljavo (UL...).“

Člen 20

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [*dve leti po začetku veljavnosti*].
2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
3. Države članice sporočijo Komisiji besedilo predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 22

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik